



هرگونه وسیله مبادله و قابل پرداخت در بازار بین الملل ارز نامیده می شود .

بازار ارز :

چارچوب سازمانی منظمی که در آن اشخاص حقیقی و حقوقی به کار مبادله پول خارجی (ارز) اشتغال دارند .

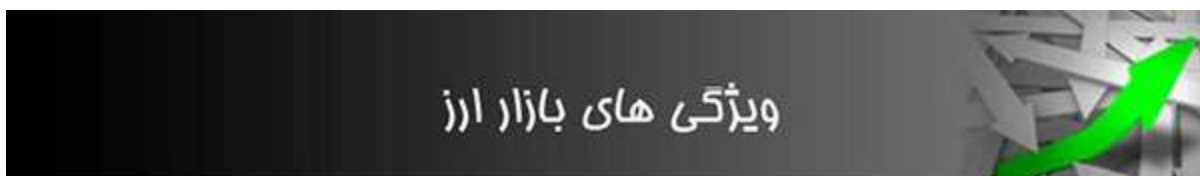
نرخ ارز :

رابطه ی برابری پول ملی و پول های خارجی است .

اعلام نرخ ارز به دو صورت :

مستقیم : یکواحد پول داخلی برحسب تعداد واحد پول خارجی بیان می شود .

غیر مستقیم : یکواحد پول خارجی برحسب تعداد واحد پول داخلی بیان می شود .



۱ . عرضه یک پول معادل تقاضا برای پول دیگر است .

برای مثال اگر دلار تقاضا شود معادل آن ریال عرضه خواهد شد بنابراین افزایش تقاضای یک پول منجر به افزایش عرضه پول دیگر می گردد .

۲ . دفاالت دولت در بازار ارز

۳ . مجاز بودن عدم تعادل در بازار ارز

لزومی ندارد بازار ارز همواره در تعادل باشد اما باید سیاست هایی اتخاذ شود که این بازار ارز را به تعادل برسانیم .

۴ . بازار ارز تابعی است از عوامل کلان اقتصاد مثل تورم

۱. قرارداد سلف

مثال : فرض کنید وارد کننده ی امریکایی کالایی به ارزش ۱۰۰۰ پوند وارد و پول کالا را ۳ ماه بعد پرداخت کند اگر نرخ ارز در امریکا ۱ پوند برابر ۲ دلار باشد و این نرخ در ۳ ماه آینده افزایش یابد ریسک این وارد کننده افزایش نرخ ارز است اگر وی با نرخ امروزی ۱۰۰۰ پوند قرض و آن را سپرده گذاری کند بهره ای را دریافت و پرداخت می کند که خالص هزینه این شخص تفاوت بهره پرداختی و بهره دریافتی است و این هزینه ی اختلاف بهره را متحمل می شود تا از ریسک افزایش نرخ ارز در امان باشد .

۲. قرارداد سلف

صادر کننده ی کالا ریسکش کاهش نرخ ارز است این صادر کننده نیز متحمل هزینه می شود . در هر دو مورد مبلغ کالا به مدت ۳ ماه در حساب بانکی مسدود می شود بدین ترتیب قرارداد های سلف به وجود آمدند .

قرار داد سلف موافقت نامه ای است بین دو گروه که توافق می کنند هرنوع ارزی را خرید و فروش کنند به شرط تحویل در آینده بدون توجه به نوسانات نرخ ارز.

آربیتراژ

- خرید واحد پولی در بازار ارزان تر و فروش در بازاری که گرانتر است و از این اختلاف سود بردن آربیتراژ نام دارد .
- مثال : در یک لحظه از زمان در نیویورک ۱ پوند معادل ۲ دلار است و در بازار لندن ۱ پوند ۲.۴ دلار است با سرمایه ۲۰۰,۰۰۰ پوند انجام آربیتراژ ←
- پوند را در لندن می فروشد و سرمایه به ۴۸۰,۰۰۰ دلار می رسد در بازار نیویورک دلارها را تبدیل به پوند می کند و سرمایه او ۲۴۰,۰۰۰ پوند می شود یعنی ۴۰,۰۰۰ سود می برد .

۱. آربیتراژ بهره

۱ - آربیتراژ بهره با پوشش

۲ - آربیتراژ بهره بدون پوشش

- مثال : برای خروج سرمایه از یک کشور و ورود آن به کشور دیگر باید تبدیل پول انجام گیرد. محرک اصلی آربیتراژ بهره اختلاف نرخ بهره در کشورها است یعنی سرمایه از کشور نرخ بهره پایین تر خارج و به کشور نرخ بهره بالاتر حرکت می کند.
- فرض شود در کشور A نرخ بهره پایین تر و در کشور B نرخ بهره بالاتر است. برای خارج شدن سرمایه از کشور A پول کشور B لازم است . در سال T پول ملی کشور B خریده می شود و سرمایه وارد و یک سال در کشور B می ماند پس از یک سال (T+1) اصل و فرع پول به کشور A بر می گردد . اگر نرخ ارز در این یک سال تغییر نکرده باشد بابت اختلاف نرخ بهره بین دو کشور سود ایجاد می شود .

۲. آربیتراژ بهره

- در کشور A اگر نرخ ارز کاهش بیابد پول ملی کمتری گرفته می شود در نتیجه از دست دادن سرمایه را موجب می گردد و اگر نرخ ارز افزایش بیابد پول ملی بیشتر و سود بیشتری به دست می آید .
- برای پوشش ریسک اگر وارد قرار داد سلف شویم آربیتراژ بهره با پوشش انجام گرفته و اگر وارد قرار داد سلف نشویم و پس از یک دوره اصل و فرع پول را تبدیل کردیم آربیتراژ بهره بدون پوشش انجام گرفته است .

مثال آربیتراژ بهره

- نرخ بازده اسناد خزانه در لندن ۱۰٪
 - نرخ بازده اسناد خزانه در نیویورک ۸٪
 - نرخ نقد: ۱ پوند = ۲ دلار
 - نرخ سلف: ۱ پوند = ۱.۹۹ دلار
 - سرمایه ۱۰۰۰ دلار
- (دلار) اصل و فرع پول در نیویورک : $1000 \times (1 + 8\%) = 1080$
- (پوند) اصل و فرع در لندن $550 \times (1 + 10\%) = 605$: پس از تبدیل دلار به پوند

$$\left\{ \begin{array}{l} 1 \\ 550 \end{array} \right. \begin{array}{l} 1.99 \\ x \end{array} \longrightarrow x = 1094/5 \text{ دلار}$$

بنابراین در لندن با صرفه تر است

وظایف بازار ارز

۱ - انتقال قدرت خرید

۲ - تهیه و ایجاد تسهیلات اعطایی لازم برای تجارت خارجی

۳ - فراهم کردن امکانات لازم جهت جلوگیری از خطر نوسانات ارزی



انواع مبادلات ارزی

۱. نقدی :

خرید و فروش ارز طی فاصله زمانی ۴۸ ساعت است و تحویل فوری نیز نام دارد.

۲. سلف

۳. معاوضه (سوآپ) :

مخصوص سطوح بین بانکی است شامل تبدیل یک پول به پول دیگر به شرط

آنکه در زمان مشخص در آینده تبدیل مذکور معکوس شود و نرخ هر دو مبادله از

قبل تعیین شود .

عرضه و تقاضای ارز

تقاضا کنندگان ارز : وارد کنندگان ، مسافران به خارج و ...

عرضه کنندگان ارز : صادر کنندگان ، توریست ها و ...

عوامل اثر گذار روی صادرات :

۱. **قیمت داخلی :** با صادرات رابطه عکس دارد

۲. **درآمد ملی کشورهای خارجی :** با صادرات رابطه مستقیم دارد

۳. **نرخ ارز :** با صادرات رابطه مستقیم دارد

عرضه و تقاضای ارز

عوامل اثر گذار روی واردات :

۱. **قیمت داخلی :** ارتباط مستقیم با واردات دارد .

۲. **درآمد ملی کشور داخلی :** ارتباط مستقیم با واردات دارد .

۳. **نرخ ارز :** رابطه عکس با واردات دارد .

عوامل موثر بر تعادل بازار ارز

منحنی تقاضای ارز نزولی و منحنی عرضه ارز صعودی است
نرخ ارز تعادلی محل تلاقی دو منحنی عرضه و تقاضای ارز خواهد بود

عوامل موثر بر تعادل بازار ارز:



۱ - تغییر سطح درآمد ملی

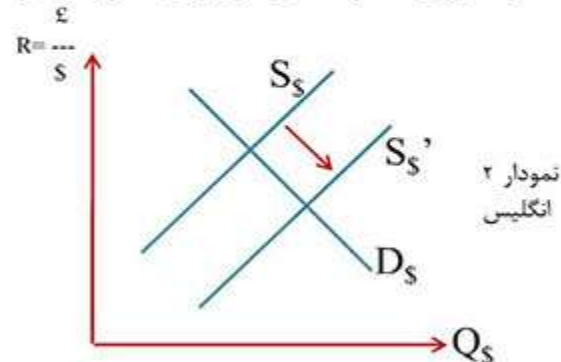
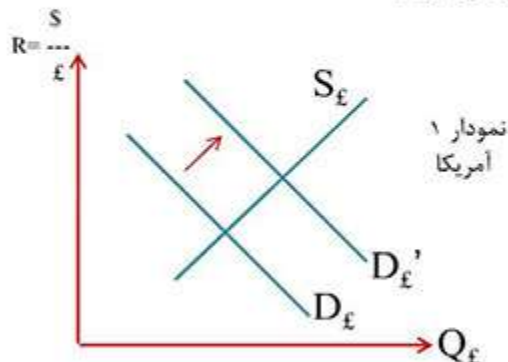
۲ - تغییر سطح عمومی قیمت ها

۳ - تغییر نرخ بهره

عوامل موثر بر تعادل بازار ارز ۱. تغییر سطح درآمد ملی

$$Y_{USA} \uparrow \rightarrow M_{USA} \uparrow \rightarrow D_{\pounds} \uparrow \rightarrow S_{\pounds} \uparrow$$

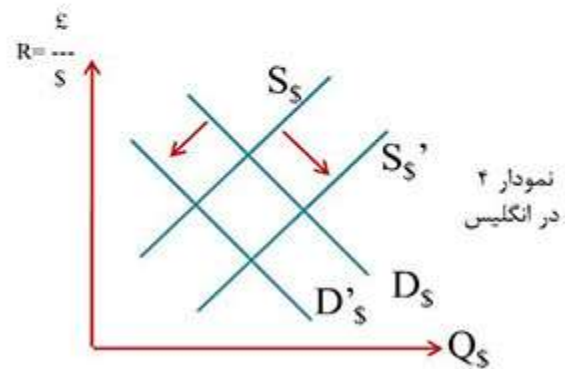
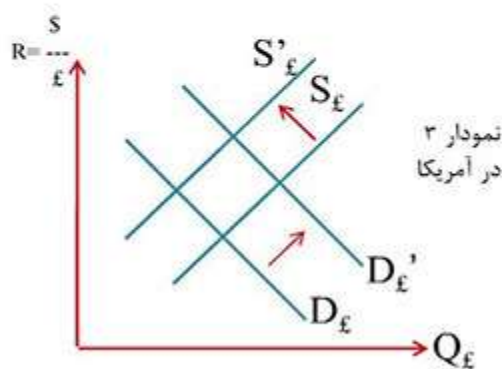
- در کشوری که درآمد ملی افزایش یابد، نرخ ارز نیز افزایش می یابد.



- افزایش واردات آمریکا در واقع افزایش صادرات انگلستان را به دنبال دارد. بنابراین عرضه دلار در انگلستان افزایش یافته و تقاضای پوند نیز افزایش پیدا می کند.

عوامل موثر بر تعادل بازار ارز (ادامه) ۲. تغییر سطح قیمت های نسبی

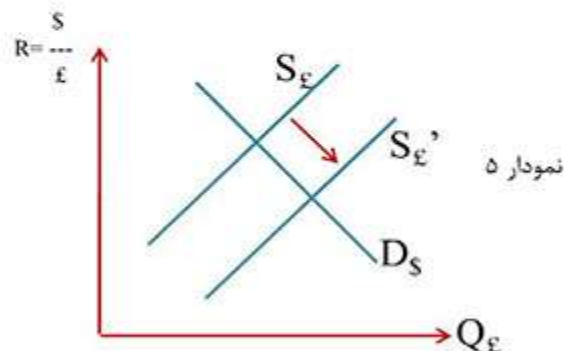
$$P_{USA} \uparrow \rightarrow \begin{cases} M_{USA} \uparrow \rightarrow D_{\pounds} \uparrow \rightarrow S_{\pounds} \uparrow \\ \chi_{USA} \downarrow \rightarrow S_{\pounds} \downarrow \rightarrow D_{\pounds} \downarrow \end{cases}$$



- در کشوری که قیمت های نسبی افزایش یابد، نرخ ارز نیز افزایش می یابد و بالعکس.

عوامل موثر بر تعادل بازار ارز (ادامه) ۳. تغییر نرخ بهره

$$r_{USA} \uparrow \rightarrow \text{ورود سرمایه به آمریکا} \rightarrow S_{\pounds} \uparrow \rightarrow D_{\pounds} \uparrow$$



- در کشوری که نرخ بهره افزایش یابد، نرخ ارز کاهش پیدا می کند.